

○ (๓๑)

คำพิพากษา



สำหรับศาลใช้

คดีหมายเลขดำที่ ลต สว ๕ /๒๕๖๘

คดีหมายเลขแดงที่ ลต สว ๕๐ /๒๕๖๘

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลฎีกา

วันที่ ๒๒ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๘

ความคดีเลือกตั้ง

ระหว่าง

คณะกรรมการการเลือกตั้ง

ผู้ร้อง

นายรหาญ โพธิ์งาม ที่ ๑

นายเอกชัย เกรียงธนบดี ที่ ๒

ผู้คัดค้าน

เรื่อง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มา

ซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ขอให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องว่า สืบเนื่องมาจากมีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภา

พ.ศ. ๒๕๖๗ ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๗ และผู้ร้องได้มีประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง





- ๒ -

ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๗ เรื่อง กำหนดวันเลือกและวันรับสมัครรับเลือกสมาชิกวุฒิสภา กำหนดวันเลือกระดับอำเภอวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๗ วันเลือกระดับจังหวัดวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๗ และวันเลือกระดับประเทศวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๗ ผู้ตรวจการเลือกตั้งประจำจังหวัดปราจีนบุรี ได้รับข้อมูลว่า เมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๗ ผู้คัดค้านที่ ๑ ซึ่งเป็นผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา อำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี และผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาอื่น มาประชุมที่บ้านของผู้คัดค้านที่ ๒ ซึ่งเป็นประธานสภาเทศบาลตำบลโพธิ์งาม อำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี เพื่อวางแผนในการลงคะแนนให้แก่นักในการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับอำเภอ อำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี โดยมีนายหมี ชาวตร เป็นผู้จัดการประชุม และมีการจัดเลี้ยงอาหารกลางวันให้ผู้เข้าร่วมประชุม ผู้ร้องได้สวนแล้วได้ความว่า เมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๗ ผู้คัดค้านที่ ๑ นายบัวลา สีสงคราม นายสมศักดิ์ มานะกิจ นายทองดี ทรัพย์มัน นายพิชัย ชาวตร นางประพิช บุญเปี้ยว นางลำยอง เจริญวงศ์ นายอัศวิน แซ่แต้ และร้อยตำรวจโทพิสิฐจุลแสงจำ ซึ่งต่างเป็นผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ไปที่โรงจอดรถภายในบ้านของผู้คัดค้านที่ ๒ แล้วผู้คัดค้านที่ ๑ อธิบายวิธีการลงคะแนนเลือกสมาชิกวุฒิสภา โดยเขียนลูกศรโยงรายชื่อ





- ๓ -

ผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาระดับอำเภอ อำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี กลุ่มที่ ๖ ไปยังอีกรายชื่อหนึ่ง ประกอบกับคลิปปิดีโอที่ ๑ มีบุคคลกล่าวถ้อยคำว่า “ทำสัญลักษณ์เลือกบุญเรือน เลือกจรัญ แล้วก็ประพิชจับคู่กับลำยอง” คลิปปิดีโอที่ ๒ นายสมศักดิ์กล่าวว่า “อาจารย์ครับ ขออนุญาตครับ ผมอยากให้สมาชิกของเรากลุ่มหนึ่งได้ออกไปยืนข้างหน้าดูหน้าดูตากัน เพราะฉะนั้นเราจะไม่รู้ใครอยู่ เป็นโชนของเราหรือเปล่า เอากลุ่มหมกม้ายืนเข้าแถวเลยครับ แล้วกลุ่มสองไปยืนเข้าแถวจะได้ดูกัน เพราะเราไม่รู้ว่ามันอยู่ในก๊วนเราหรือเปล่า มาอ่านอย่างนี้ไม่รู้เรื่องหรือครับ” ถือเป็นการแนะนำให้ ผู้สมัครจับคู่หรือจับกลุ่มกันในลักษณะของการแลกเปลี่ยนการลงคะแนนให้แก่กันโดยมีวัตถุประสงค์ ให้ผู้สมัครในกลุ่มดังกล่าวได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา และมีการจัดเลี้ยงอาหารกลางวัน การกระทำ ของผู้คัดค้านทั้งสองเป็นการทุจริตในการเลือกหรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น อันทำให้การเลือก มิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มา ซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๖๒ ขอให้มีคำสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิ เลือกตั้งของผู้คัดค้านทั้งสองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๒๖ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๖๒





- ๔ -

ผู้คัดค้านทั้งสองยื่นคำคัดค้านว่า เมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๗ ผู้คัดค้านที่ ๒ จัดประชุมผู้นำชุมชนที่บ้านของผู้คัดค้านที่ ๒ เพื่อหารือในการจะลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรี ตำบลโพธิ์งาม อำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี โดยจะให้ผู้คัดค้านที่ ๑ เป็นรองนายกเทศมนตรี ตำบลโพธิ์งาม เมื่อผู้คัดค้านที่ ๒ แนะนำตัวและกล่าวทักทายผู้เข้าร่วมประชุม นายหมี่ ชาวตร ร่วมชี้แจง และสอบถามว่าผู้ใดประสงค์จะลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาล ผู้คัดค้านที่ ๒ เดินทางออกจากบ้านทันที มิได้ร่วมกิจกรรมใด ๆ อีก ต่อมาเมื่อผู้สอบถามวิธีการเลือกสมาชิกวุฒิสภา ผู้คัดค้านที่ ๑ จึงแนะนำวิธีการเลือกตามคู่มือของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้คัดค้านที่ ๑ ไม่ได้ช่วยผู้สมัครคนใด แนะนำตัว ไม่ได้แนะนำให้ผู้สมัครจับคู่หรือจับกลุ่มกันในลักษณะของการแลกเปลี่ยนลงคะแนนให้แก่กัน ส่วนผู้คัดค้านที่ ๒ เป็นประธานสภาเทศบาลตำบลโพธิ์งาม ในฐานะเจ้าบ้านและนักการเมืองท้องถิ่น จึงจัดอาหารแบบข้าวหม้อแกงหม้อให้ผู้ร่วมประชุมรับประทานได้ตามความต้องการ เป็นการต้อนรับ ตามธรรมเนียมประเพณี และอนุเคราะห์พี่น้องประชาชนตามสมควร มิใช่การจัดเลี้ยงอย่างเป็นทางการ แต่ประการใด ภาพถ่ายและคลิปวิดีโอตามคำร้องไม่ปรากฏแหล่งที่มา ภาพและเสียงของผู้คัดค้านที่ ๒ ไม่มีภาพจัดงานเลี้ยง ผู้ร้องไม่ได้ตรวจสอบว่าคลิปวิดีโอตามคำร้องมีการตัดต่อหรือไม่ ทั้งไม่มีหลักฐาน





- ๕ -

ว่าภายหลังคลิปวิดีโอดังกล่าวมีเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นบ้าง ผู้ร้องไม่มีพยานหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่า ผู้คัดค้านที่ ๒ ร่วมกระทำหรือรู้เห็นในการกระทำของผู้คัดค้านที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๘ ผู้คัดค้านที่ ๒ ได้รับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีตำบลโพธิ์งาม อำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี ผู้คัดค้านทั้งสองจึงไม่ได้กระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกหรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น อันทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ขอให้ยกคำร้อง

ศาลฎีกาแผนกคดีเลือกตั้งได้ส่วนและตรวจสอบสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟัง เป็นยุติว่า เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๗ มีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๗ และผู้ร้องได้มีประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้งลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๗ เรื่อง กำหนดวันเลือก และวันรับสมัครรับเลือกสมาชิกวุฒิสภา กำหนดวันเลือกระดับอำเภอวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๗ วันเลือกระดับจังหวัดวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๗ และวันเลือกระดับประเทศวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๗ ผู้คัดค้านที่ ๑ ซึ่งเป็นผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาเข้าร่วมประชุม ที่บ้านของผู้คัดค้านที่ ๒ ขณะนั้นดำรงตำแหน่งประธานสภาเทศบาลตำบลโพธิ์งาม อำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี โดยมีการจัดเลี้ยงอาหารให้แก่ผู้เข้าร่วมประชุมแบบข้าวหม้อแกงหม้อ ปัจจุบัน





- ๖ -

ผู้คัดค้านที่ ๒ ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลโพธิ์งาม อำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี ตามประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง ผลการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี อำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี ลงวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๘ เอกสารหมายเลข ค.๒

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยว่า ผู้คัดค้านทั้งสองกระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกสมาชิกวุฒิสภาหรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น อันทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรมตามคำร้องหรือไม่ ทางไต่สวนได้รับความจากนางสาวโชติกา แก้วผล ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดปราจีนบุรี พยานผู้ร้องว่า เมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๗ พยานได้รับรายงานจากนายจักรพงศ์ บุญสร้าง ผู้ตรวจการเลือกตั้งประจำจังหวัดปราจีนบุรี ว่า เมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๗ มีการจัดประชุมที่บ้านผู้คัดค้านที่ ๒ โดยมีผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาเข้าร่วมประชุม มีนายหมีเป็นแกนนำในการจัดประชุมวางแผนให้ผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภาที่เข้าร่วมประชุมลงคะแนนให้แก่นักตามแบบรายงานของผู้ตรวจการเลือกตั้งประจำจังหวัดปราจีนบุรี เอกสารหมายเลข ร.๑ หน้าที่ ๕๓ ถึงหน้าที่ ๖๒ และคลิปวิดีโอจำนวน ๒ ไฟล์ ในแผ่นซีดีวีดีพยานหมาย ว.ร.๑ ถึง ว.ร.๔ จึงสั่งดำเนินการตรวจมูลกรณี เมื่อได้รับรายงานการตรวจมูลกรณีแล้วมีคำสั่งให้





- ๗ -

คณะกรรมการสืบสวนและไต่สวนดำเนินการไต่สวนโดยเร็ว ตามเอกสารหมายเลข ร.๑ หน้า ที่ ๖๓ ถึง หน้า ที่ ๖๗ และได้ความจากนายอนิเทพ ปรีชา พนักงานสืบสวนและไต่สวนชำนาญการ สำนักงาน คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดปราจีนบุรี พยานผู้ร้องว่า ภายหลังจากพยานได้รับแต่งตั้ง เป็นคณะกรรมการสืบสวนและไต่สวนประจำจังหวัดปราจีนบุรี ตามคำสั่งคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ๑๐๐๔/๒๕๖๗ เอกสารหมายเลข ร.๑ หน้า ที่ ๕๑ และหน้า ที่ ๕๒ พยานดำเนินการสืบสวนและไต่สวน พยานหลักฐานต่าง ๆ แล้วพบว่า เมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๗ ผู้คัดค้านที่ ๑ นายบัวลา นายสมศักดิ์ นายทองดี นายพิชัย นางประพิช นางลำยอง นายอัศวิน และร้อยตำรวจโทพิสิษฐ์ชล ซึ่งต่างเป็น ผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ไปที่โรงจอดรถภายในบ้านของผู้คัดค้านที่ ๒ แล้วผู้คัดค้านที่ ๑ อธิบายวิธีการลงคะแนนเลือกสมาชิกวุฒิสภา โดยเขียนลูกศรโยงรายชื่อผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ระดับอำเภอ อำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี กลุ่มที่ ๖ ไปยังอีกรายชื่อหนึ่งบนกระดาสีขาว ที่ติดไว้ที่หน้าต่างกระจก ตามภาพถ่ายในเอกสารหมายเลข ร.๑ หน้า ที่ ๕๔ ถึงหน้า ที่ ๖๒ ประกอบกับ ตามแผ่นซีดีวัตถุพยานหมายเลข ว.ร.๑ ถึง ว.ร.๔ และบันทึกถอดเทปการสนทนาเอกสารหมายเลข ร.๑ หน้า ที่ ๑๕๐ และหน้า ที่ ๑๕๑ คลิปวิดีโอที่ ๑ ผู้คัดค้านที่ ๑ กล่าวถ้อยคำว่า “ทำสัญลักษณ์



○ (๓๑ พ.)



- ๘ -

เลือกบุญเรือน เลือกจรรย์ แล้วก็ประพิชจับคู่กับลำยอง” และคลิปวิดีโอที่ ๒ นายสมศักดิ์กล่าวว่า “อาจารย์ครับ ขออนุญาตครับ ผมอยากให้สมาชิกของเรากลุ่มหนึ่งได้ออกไปยืนข้างหน้าได้ดูหน้าคู่ตากัน เพราะฉะนั้นเราจะไม่รู้ใครอยู่เป็นโซนของเราหรือเปล่า เอากลุ่มหมกม้ายืนเข้าแถวกันเลยครับ แล้วกลุ่มสองก็ไปยืนเข้าแถว จะได้ดูกันครับ เพราะเราไม่รู้ว่ามันอยู่ในก๊วนเราหรือเปล่า มาอ่านอย่างนี้ ไม่รู้เรื่องหรือครับ” ถือเป็นการชี้นำหรือจูงใจให้ผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งคะแนนให้แก่ผู้สมัครใด หรือแนะนำให้ผู้สมัครจับคู่หรือจับกลุ่มกันในลักษณะของการแลกเปลี่ยน การลงคะแนนให้แก่กัน โดยมีวัตถุประสงค์ให้ผู้สมัครในกลุ่มดังกล่าวได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ทั้งมีการจัดเลี้ยงอาหารกลางวัน จึงมีเหตุอันควรเชื่อว่า พฤติการณ์ของผู้คัดค้านทั้งสองเป็นการกระทำ อันเป็นการทุจริตในการเลือกสมาชิกวุฒิสภาหรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น อันทำให้การเลือก มิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มา ซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๖๒ ตามคำวินิจฉัยคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ ๒๒๕/๒๕๖๗ เอกสารหมาย ร.๑ หน้าที่ ๒๓๙ ถึงหน้าที่ ๒๔๓ ส่วนผู้คัดค้านทั้งสองอ้างตนเองเป็นพยานเข้าไต่สวน ได้ความว่า เมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๗ ผู้คัดค้านที่ ๒ จัดประชุมผู้นำชุมชนเพื่อหารือขอความเห็น ในการที่ผู้คัดค้านที่ ๒ จะลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีตำบลโพธิ์งาม โดยคาดว่าจะมี



○ (๓๑ พ.)



- ๙ -

ผู้มาร่วมรับฟังประมาณ ๕๐ คน มีการเตรียมอาหารกลางวัน ๒ ถึง ๓ อย่าง แบบข้าวหม้อแกงหม้อ ให้แก่ผู้เข้าร่วมประชุม ภายหลังจากที่ผู้คัดค้านที่ ๑ รับเอกสารแนะนำตัว (ใบ สว. ๓) ที่ที่ว่าการอำเภอประจันตคามแล้ว มีผู้มาขอให้ผู้คัดค้านที่ ๑ อธิบายวิธีการเลือกสมาชิกวุฒิสภา ผู้คัดค้านที่ ๑ แจ้งว่ากำลังจะเดินทางไปที่บ้านของผู้คัดค้านที่ ๒ เพื่อหารือเกี่ยวกับการลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีของผู้คัดค้านที่ ๒ จึงมีผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภาบางคนขอตามไป เมื่อไปถึงบ้านผู้คัดค้านที่ ๒ นายหมี่ กล่าวเชิญชวนให้ผู้เข้าร่วมประชุมสนับสนุนผู้คัดค้านที่ ๒ และสอบถามที่ประชุมว่าผู้ใดประสงค์จะลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาล เมื่อผู้คัดค้านที่ ๒ กล่าวแนะนำตัวต่อที่ประชุมว่าจะลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีเสร็จ ผู้คัดค้านที่ ๒ ก็เดินทางออกจากบ้านไป ไม่ได้ร่วมกิจกรรมใด ๆ อีก จากนั้นมีผู้ขอให้ผู้คัดค้านที่ ๑ อธิบายวิธีการเลือกสมาชิกวุฒิสภา การอธิบายวิธีการลงคะแนนเลือกสมาชิกวุฒิสภาเป็นเพียงการยกตัวอย่างและจำลองเหตุการณ์โดยยกชื่อบุคคลขึ้นมาเพื่อประกอบการอธิบายให้ผู้เข้าร่วมประชุมเข้าใจในวิธีการเลือกเท่านั้น ไม่ได้แนะนำให้มีการแลกเปลี่ยนคะแนน ชี้นำ หรือจูงใจให้ผู้เข้าร่วมประชุมเลือกบุคคลตามที่ปรากฏชื่อบนกระดานตามภาพถ่ายในเอกสารหมายเลข ร.๑ หน้าที่ ๖๑ และหน้าที่ ๖๒ การขีดเส้นโยงชื่อ “เขมาพรกับฐิตาภา”





- ๑๐ -

หากเป็นไปตามที่ผู้คัดค้านที่ ๑ อธิบายว่าเขมาพรเลือกตนเองและฐิตาภา บุคคลทั้งสองจะได้คนละ
สองคะแนน แต่ปรากฏว่าผลการเลือกสมาชิกวุฒิสภา กลุ่มที่ ๖ นางเขมาพร กิ่งศรีสุข หมายเลข ๑
ไม่ได้รับคะแนน ส่วนนางฐิตาภา ธรรมณี ได้ ๑ คะแนน และนายอัศวินไม่ได้รับคะแนน ส่วนนายบัวลา
ก็ไม่อยู่ในเหตุการณ์เนื่องจากกลับไปก่อน นายสมนึกก็ไม่ได้ไปที่บ้านของผู้คัดค้านที่ ๒ ในวันเกิดเหตุ
ดังนั้น ผลการเลือกสมาชิกวุฒิสภาอำเภอประจันตคาม กลุ่มที่ ๖ ตามเอกสารหมายเลข ค.๖ แผ่นที่ ๖
ไม่เป็นไปตามที่ผู้คัดค้านที่ ๑ ยกตัวอย่างอธิบาย ผู้คัดค้านทั้งสองไม่ได้กระทำการอันเป็นการทุจริต
ในการเลือกหรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น อันทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม
เห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า
“วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยคน ซึ่งมาจากการเลือกกันเองของบุคคลซึ่งมีความรู้
ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะ หรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ
ที่หลากหลายของสังคม โดยในการแบ่งกลุ่มต้องแบ่งในลักษณะที่ทำให้ประชาชนซึ่งมีสิทธิสมัครรับเลือก
ทุกคนสามารถอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้” วรรคสอง บัญญัติว่า “... เพื่อให้การเลือกกันเองเป็นไปโดยสุจริต
และเที่ยงธรรม ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา
และเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้การเลือกตั้งกล่าวเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม จะกำหนดมิให้



○ (๓๑ พ.)



- ๑๑ -

ผู้สมัครในแต่ละกลุ่มเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกัน ... ก็ได้” และวรรคสาม บัญญัติว่า “การดำเนินการตามวรรคสอง ให้ดำเนินการตั้งแต่ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศเพื่อให้สมาชิกวุฒิสภาเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยในระดับประเทศ” เห็นได้ว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับนี้กำหนดวิธีการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาขึ้นใหม่ด้วยวิธีให้ผู้สมัครเลือกกันเอง แตกต่างจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยมุ่งหมายเพื่อให้ประชาชนทั่วไปที่มีคุณสมบัติสามารถเข้าสมัครในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้ เพื่อให้ผู้สมัครมีส่วนร่วมในเบื้องต้นได้อย่างแท้จริง อันจะทำให้ได้สมาชิกวุฒิสภาที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพมาสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นแก่ประชาชนจากการตรากฎหมายได้โดยอิสระไม่อยู่ภายใต้อาณัติของพรรคการเมือง ดังนั้นกระบวนการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาจึงมาจากการเลือก (selection) มิใช่การเลือกตั้ง (election) โดยกำหนดให้ผู้สมัครเลือกกันเอง ตั้งแต่ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ เพื่อคัดเลือกบุคคลที่เหมาะสมเป็นตัวแทนในแต่ละกลุ่มในรอบแรก และกำหนดการเลือกในรอบสองหรือรอบไขว้เป็นการเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่สายเดียวกันโดยมิให้ผู้ได้รับเลือกในรอบแรกเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันก็เพื่อให้สามารถกำหนดวิธีการในการป้องกันการสมยอมได้





- ๑๒ -

และเมื่อเป็นการเลือกจึงกำหนดให้ผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภาทำได้เพียงแนะนำตัว กล่าวคือ การให้ข้อมูลว่าตนเองเป็นใคร มีประสบการณ์ในกลุ่มสาขาอาชีพนั้นอย่างไร เพียงพอที่จะทำให้ผู้สมัครด้วยกันเอง ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีข้อมูลในการเลือกได้อย่างเสรี อันแตกต่างจากการเลือกตั้งที่ใช้การหาเสียงเพื่อขอคะแนนนิยมโดยการโฆษณา เสนอนโยบาย หรือแสดงวิสัยทัศน์ของผู้สมัครและพรรคการเมือง

ในชั้นไต่สวนผู้ร้องมีนายบัวลา นายทองดี และนายสมศักดิ์ เป็นพยานเบิกความในทำนองเดียวกันว่า ในวันเวลาและสถานที่เกิดเหตุ มีการประชุมเกี่ยวกับการที่ผู้คัดค้านที่ ๒ จะลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีตำบลโพธิ์งาม ผู้คัดค้านที่ ๒ ออกมากล่าวท้าทายและแนะนำตัวต่อที่ประชุมเสร็จแล้วผู้คัดค้านที่ ๒ เดินทางออกจากบ้านไปทำธุระข้างนอก ต่อมาผู้คัดค้านที่ ๑ แนะนำวิธีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาต่อที่ประชุม แต่ในชั้นสืบสวนและไต่สวนของคณะกรรมการสืบสวนและไต่สวนประจำจังหวัดปราจีนบุรี นายบัวลา นายทองดีและนายสมศักดิ์ ไม่เคยให้รายละเอียดดังกล่าวต่อคณะกรรมการสืบสวนและไต่สวน กลับให้ถ้อยคำเพียงว่า พยานทั้งสามไปร่วมประชุมที่บ้านของผู้คัดค้านที่ ๒ เพื่อพูดคุยเกี่ยวกับการลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีตำบลโพธิ์งามของผู้คัดค้านที่ ๒ เท่านั้น ส่วนพยานผู้ร้องปากนางประพิช นางลำยอง และร้อยตำรวจโทพิสิษฐ์ชล ก็ให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการสืบสวนและไต่สวนและเบิกความต่อศาลว่า ในการประชุมที่บ้านผู้คัดค้านที่ ๒





- ๑๓ -

เป็นการประชุมเรื่องการเลือกสมาชิกวุฒิสภา โดยผู้คัดค้านที่ ๑ เป็นผู้ชักชวนพยานทั้งสามไปที่บ้านของผู้คัดค้านที่ ๒ ซึ่งผู้คัดค้านที่ ๑ เบิกความในข้อนี้ว่า ผู้คัดค้านที่ ๒ จัดประชุมหวัคเนนเกี่ยวกับการลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีตำบลโพธิ์งามที่บ้านของผู้คัดค้านที่ ๒ เมื่อมีผู้ขอให้ผู้คัดค้านที่ ๑ อธิบายวิธีการเลือกสมาชิกวุฒิสภา ผู้คัดค้านที่ ๑ จึงออกไปอธิบายดังที่ปรากฏตามภาพถ่ายในเอกสารหมายเลข ร.๑ หน้าที่ ๖๐ ถึงหน้าที่ ๖๒ ซึ่งขัดแย้งกับผู้คัดค้านที่ ๑ เบิกความอ้างว่า ภายหลังจากผู้คัดค้านที่ ๑ รับเอกสารแนะนำตัว (ใบ สว. ๓) ที่ที่ว่าการอำเภอประจันตคามแล้ว มีผู้ขอให้ผู้คัดค้านที่ ๑ อธิบายวิธีการเลือกสมาชิกวุฒิสภา ผู้คัดค้านที่ ๑ อ้างว่าจะเดินทางไปที่บ้านของผู้คัดค้านที่ ๒ เพื่อพูดคุยเกี่ยวกับการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลโพธิ์งามอยู่แล้ว บุคคลใดจะตามไปก็ได้ ทำนองว่า ไม่เคยมีการเตรียมการพูดคุยเรื่องการเลือกสมาชิกวุฒิสภากันมาก่อน ทั้งยังขัดแย้งกับคำเบิกความของนางประพิศ นางลำยอง และร้อยตำรวจโทพิสิฐฐูล ที่เบิกความว่า ผู้คัดค้านที่ ๑ เป็นผู้ชักชวนพยานให้ไปฟังการอธิบายวิธีการเลือกสมาชิกวุฒิสภา คำเบิกความของผู้คัดค้านที่ ๑ ในส่วนนี้มีพิรุณ จึงไม่มีน้ำหนักให้รับฟัง นอกจากนี้ นายสมศักดิ์เคยให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการสืบสวนและไต่สวนประจำจังหวัดปราจีนบุรี เอกสารหมายเลข ร.๑ หน้าที่ ๗๕ ถึงหน้าที่ ๗๗ ว่า ในที่ประชุมมีการพูดคุยเกี่ยวกับการหาผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาล





- ๑๔ -

ตำบลโพธิ์งาม ไม่มีการพูดคุยเรื่องการเลือกสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งถ้อยคำดังกล่าวก็ขัดแย้งกับที่นายสมศักดิ์
เบิกความรับว่าเป็นบุคคลที่ปรากฏในคลิปวิดีโอที่ ๒ ในแผ่นซีดีวัตถุพยานหมาย ว.ร.๑ ถึง ว.ร.๔ และ
เป็นผู้กล่าวถ้อยคำตามบันทึกถอดเทปการสนทนาเอกสารหมาย ร.๑ หน้าที่ ๑๕๑ จริง ส่วนนางประพิช
และนางลำยองให้ถ้อยคำและเบิกความว่า พยานทั้งสองไปที่บ้านผู้คัดค้านที่ ๒ เพื่อพูดคุยเรื่อง
การเลือกสมาชิกวุฒิสภา และไม่ทราบว่าในวันดังกล่าวมีการประชุมเกี่ยวกับการสมัครรับเลือกตั้ง
นายกเทศมนตรีหรือไม่ ทั้งที่พยานทั้งสองต่างเดินทางไปที่บ้านของผู้คัดค้านที่ ๒ ในช่วงเวลาเกิดเหตุ
และอยู่ที่บ้านของผู้คัดค้านที่ ๒ ตลอดช่วงเวลาที่มีการประชุมพูดคุยเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุฒิสภา
แต่กลับอ้างว่าไม่เห็นเหตุการณ์ที่มีการแนะนำตัวของผู้คัดค้านที่ ๒ คำเบิกความของพยานทั้งสองปาก
ในส่วนนี้จึงมีข้อพิรุธ ขัดแย้งกับพยานผู้ร้องปากอื่น ๆ ที่ต่างไปที่บ้านของผู้คัดค้านที่ ๒ ประกอบกับ
เมื่อพิจารณาภาพถ่ายในเอกสารหมาย ร.๑ หน้าที่ ๖๐ พบว่ามีผู้เข้าร่วมประชุมกว่า ๔๐ คน
ซึ่งการจะนัดประชุมบุคคลจำนวนมากเช่นนี้ จะต้องมีการนัดหมายเตรียมตัวกันมาล่วงหน้า ไม่ใช่
เพิ่งจะชักชวนกันในขณะอยู่ที่ที่ว่าการอำเภอประจันตคาม พยานผู้ร้องที่มาเบิกความต่างเป็น
ผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งการเลือกสมาชิกวุฒิสภาครั้งนี้กำหนดให้เฉพาะผู้สมัครเท่านั้นที่มีสิทธิเลือก
สมาชิกวุฒิสภา ทั้งช่วงเวลาที่เกิดเหตุก็เป็นระยะเวลาก่อนการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับอำเภอ



○ (๓๑ พ.)



- ๑๕ -

เพียง ๓ วัน จึงมีเหตุผลเชื่อมโยงเพียงพอที่จะฟังได้ว่า ผู้ที่เข้าร่วมประชุมตามที่ปรากฏในภาพถ่าย
ในเอกสารหมายเลข ร.๑ หน้าที่ ๖๐ ต่างเป็นผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภา พฤติการณ์จึงน่าจะเชื่อว่า การที่
ผู้คัดค้านที่ ๑ อธิบายวิธีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาต่อหน้าผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภาที่เข้าร่วมประชุม
ในวันเวลาและสถานที่เกิดเหตุเป็นการตระเตรียมวางแผนกันมาก่อนโดยมีการชักชวนกลุ่มบุคคลที่เป็น
ผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภาร่วมประชุม มิใช่เกิดขึ้นโดยฉับพลันทันทีโดยไม่ได้ทราบล่วงหน้าหรือมีการ
ตระเตรียมหรือวางแผนกันมาก่อนดังที่ผู้คัดค้านที่ ๑ กล่าวอ้าง ข้ออ้างของผู้คัดค้านที่ ๑ ในข้อนี้
จึงไม่มีน้ำหนักให้รับฟัง ส่วนที่ผู้คัดค้านที่ ๑ อ้างว่า การอธิบายวิธีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาของ
ผู้คัดค้านที่ ๑ เป็นการยกตัวอย่างประกอบการอธิบาย ผู้คัดค้านที่ ๑ ไม่ได้แนะนำ ชี้แนะ จูงใจให้
ผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภาเลือกบุคคลหนึ่งบุคคลใดโดยเฉพาะนั้น เมื่อพิเคราะห์คลิปวิดีโอในแผ่นซีดี
วัตถุพยานหมายเลข ว.ร.๑ ถึง ว.ร.๔ ภาพถ่ายในเอกสารหมายเลข ร.๑ หน้าที่ ๖๑ ถึงหน้าที่ ๖๒ ประกอบ
บันทึกถอดเทปการสนทนา เอกสารหมายเลข ร.๑ หน้าที่ ๑๕๐ และหน้าที่ ๑๕๑ ที่ผู้คัดค้านที่ ๑
กล่าวถ้อยคำในนาฬิกาที่ ๐.๒๖ ถึง ๐.๓๓ ว่า “ทำสัญลักษณ์เลือกบุญเรือนเลือกจรรย์ แล้วก็ประพิน
จับคู่กับลายอง” ในนาฬิกาที่ ๑.๔๔ ถึง ๑.๕๘ ว่า “แต่ถ้าตกใจเดี๋ยวจะโดนใบแดง ซึ่งมันต่างกลุ่ม
ต่างก๊วนเพราะฉะนั้นจะได้ทำไว้เลย เดี่ยวผมพูดเพราะเวลาใช้คะแนนบางครั้งมันรู้ แต่บางครั้ง



○ (๓๑ พ.)



- ๑๖ -

มันไม่รู้หรอก” และในนาที่ที่ ๒.๓๘ ถึง ๓.๓๗ ว่า “ก็ไปหาให้ได้อีกสองคน สองคนเรากลายเป็นสี่
สี่มีโอกาสเข้าแน่ ๆ ในรอบสอง ซึ่งถ้าเราบอกอย่างนี้ ก็หมายความว่าเราต้องการให้ก๊วนของเรา
ให้ได้ยู่รอบสองหลายคน” ซึ่งผู้คัดค้านที่ ๑ ไม่ได้แย้งว่า ข้อความตามบันทึกถอดเทปการสนทนา
เอกสารหมาย ร.๑ หน้าที่ ๑๕๐ และหน้าที่ ๑๕๑ ไม่ถูกต้องตรงกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เมื่ออ่านข้อความ
ดังกล่าวประกอบกันแล้วย่อมทำให้วิญญูชนทั่วไปที่ได้เห็นและอ่านข้อความดังกล่าวเข้าใจได้ว่า
เป็นถ้อยคำที่มีลักษณะต้องการให้ผู้เข้าร่วมประชุมซึ่งเป็นผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภาจับคู่ผู้เข้าร่วมประชุม
อื่นที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันให้เลือกกันเองเพื่อจะได้มีตัวแทนในกลุ่มได้เป็นตัวแทนเข้าไปเลือก
ในระดับจังหวัด สอดคล้องกับที่ผู้คัดค้านที่ ๑ กล่าวว่า ถ้าหาเพิ่มอีกสองคน เรากลายเป็นสี่
มีโอกาสเข้ารอบแน่ นอกจากนี้ เมื่อพิเคราะห์ประกอบกับถ้อยคำที่นายสมศักดิ์กล่าวในคลิปวิดีโอที่ ๒
ในแผ่นซีดีวัตถุพยานหมาย ว.ร.๑ ถึง ว.ร.๔ ว่า “อาจารย์ครับ ขออนุญาตครับ ผมอยากให้สมาชิก
ของเรากลุ่มหนึ่งได้ออกไปยืนข้างหน้าดูหน้าดูตากัน เพราะฉะนั้นเราจะไม่รู้ใครอยู่เป็นโซนของเรา
หรือเปล่า เอากลุ่มหมกม้ายืนเข้าแถวเลยครับ แล้วกลุ่มสองไปยืนเข้าแถวจะได้ดูกัน เพราะเราไม่รู้ว่า
มันอยู่ในก๊วนเราหรือเปล่า มาอ่านอย่างนี้ไม่รู้เรื่องหรอกครับ” ในส่วนนี้นายสมศักดิ์เบิกความเจือสม
รับว่าเป็นบุคคลที่ปรากฏในคลิปวิดีโอดังกล่าวและเป็นผู้กล่าวถ้อยคำตามบันทึกถอดเทปการสนทนา



○ (๓๑ พ.)



- ๑๗ -

เอกสารหมาย ร.๑ หน้าที่ ๑๕๑ จริง โดยเบิกความว่า เนื่องจากมีผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภาต่างอำเภอ
ร่วมประชุมด้วย พยานไม่รู้จำผู้เข้าร่วมประชุมทั้งหมด จึงเสนอให้ผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภาที่กลุ่มเดียวกัน
ไปยืนด้านหน้า เพื่อจดจำใบหน้ากันได้ สอดรับกับคำเบิกความของนายบัวลา นายทองดี นายสมศักดิ์
นางประพิช และนางลำยอง ที่ต่างเบิกความว่า ผู้ที่เข้าร่วมประชุมต่างไม่รู้จักกันมาก่อน รู้จักเพียง
บางคนเท่านั้น และบางคนไม่ใช่คนในพื้นที่ตำบลโพธิ์งาม เมื่อบุคคลที่เข้าร่วมประชุมมีจำนวนกว่า
๔๐ คน และต่างเป็นผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภาต่างกลุ่ม ต่างอาชีพ และต่างพื้นที่กัน เมื่อไม่รู้จักกันมาก่อน
นายสมศักดิ์จึงเสนอให้มีการออกไปยืนแสดงตัวตามกลุ่มเพื่อให้ผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภาได้รู้จักกันและ
ทราบว่าเป็นกลุ่มพรรคพวกเดียวกัน พฤติการณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การที่ผู้คัดค้านที่ ๑ อธิบายวิธีการ
เลือกสมาชิกวุฒิสภา โดยการโยงจับคู่ชื่อผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภาจากรายชื่อหนึ่งไปยังอีกรายชื่อหนึ่ง
บนกระดานสีขาวที่ติดไว้ที่หน้าต่างกระจกตามภาพถ่ายในเอกสารหมาย ร.๑ หน้าที่ ๖๐ และ
หน้าที่ ๖๑ นั้น ไม่ใช่เพียงการอธิบายวิธีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาโดยยกตัวอย่างประกอบ หรือเพียง
การยกชื่อของผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภาที่อยู่ในที่ประชุมดังกล่าวมาใช้เป็นตัวอย่างเพื่อต้องการให้
ผู้ที่เข้ารับฟังเข้าใจยิ่งขึ้นตามที่ผู้คัดค้านที่ ๑ กล่าวอ้าง เนื่องจากผู้คัดค้านที่ ๑ เบิกความว่า ผู้คัดค้านที่ ๑
ไม่รู้จำบุคคลตามรายชื่อที่ปรากฏในภาพถ่ายในเอกสารหมาย ร.๑ หน้าที่ ๖๑ ทุกคนเท่านั้น



○ (๓๑ พ.)



- ๑๘ -

แต่ผู้คัดค้านที่ ๑ ต้องการให้ผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภาที่เข้าร่วมประชุมเลือกผู้สมัครอื่นในกลุ่มพรรคพวกเดียวกันเอง เพื่อที่จะได้มีตัวแทนของกลุ่มพรรคพวกของตนได้รับเลือกเข้าไปใช้สิทธิเลือกสมาชิกวุฒิสภาในระดับจังหวัดต่อไป ถือเป็นการแนะนำ ชี้นำ จูงใจให้ผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภาเลือกบุคคลหนึ่งบุคคลใดโดยเฉพาะ เป็นการเอาเปรียบผู้สมัครรายอื่น ทำให้เจตนารมณ์ของการเลือกสมาชิกวุฒิสภาที่ต้องการคนดี มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ที่หลากหลายของสังคมเข้าไปทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชนในวุฒิสภาเสียไป และยังส่งผลให้ผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภาที่เข้าร่วมประชุมไม่มีอิสระในการเลือกผู้สมัครอื่นตามที่ตนต้องการ ทำให้ระบบการเลือกสมาชิกวุฒิสภาไม่อาจได้ตัวแทนของประชาชนโดยแท้จริง อันไม่เป็นไปตามความมุ่งหมายของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐๗ การกระทำของผู้คัดค้านที่ ๑ จึงเป็นการทุจริตในการเลือกอันทำให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภามีได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ข้ออ้างของผู้คัดค้านที่ ๑ ที่ว่า ผลการเลือกสมาชิกวุฒิสภาในระดับอำเภอ กลุ่มที่ ๑๒ ตามเอกสารหมายเลข ค.๖ ไม่เป็นไปตามสิ่งที่ผู้คัดค้านที่ ๑ ยกตัวอย่างอธิบายต่อที่ประชุมในกระดานตามภาพถ่ายในเอกสารหมายเลข ร.๑ หน้าที่ ๖๐ และหน้าที่ ๖๑ ไม่ทำให้ผลคดีเปลี่ยนแปลง

ส่วนผู้คัดค้านที่ ๒ นั้น พยานผู้ร้องปากนายทองดี ทรัพย์มัน และร้อยตำรวจโทพิสิฐจุล

แสงจำ เบิกความว่า เมื่อผู้คัดค้านที่ ๒ กล่าวแนะนำตัวต่อที่ประชุม นายหมี ชาวตร สอบถามที่ประชุมว่า



○ (๓๑ พ.)



- ๑๙ -

บุคคลใดต้องการลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาล แล้วผู้คัดค้านที่ ๑ ขึ้นมาอธิบายวิธีการเลือกสมาชิกวุฒิสภา ผู้คัดค้านที่ ๑ เบิกความว่า พยานเดินทางไปถึงบ้านของผู้คัดค้านที่ ๒ หลังจากนายหมีกกล่าวทักทายต่อที่ประชุมเสร็จแล้ว โดยขณะที่ไปถึงที่ประชุมมีกระดาดสีขาวติดไว้ที่หน้าต่างกระจกตามภาพในเอกสารหมายเลข ร.๑ หน้าที่ ๖๑ และหน้าที่ ๖๒ อยู่แล้ว แสดงให้เห็นว่าเมื่อผู้คัดค้านที่ ๒ และนายหมีกพูดคุยต่อที่ประชุมแล้ว ผู้คัดค้านที่ ๑ จึงอธิบายวิธีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามลำดับ ซึ่งเมื่อพิเคราะห์ภาพถ่ายในเอกสารหมายเลข ร.๑ หน้าที่ ๖๐ ปรากฏแผ่นกระดาดสีขาวติดอยู่บนหน้าต่างกระจกซึ่งตรงกับภาพถ่ายในเอกสารหมายเลข ร.๑ หน้าที่ ๖๑ ถึงหน้าที่ ๖๒ ที่ผู้คัดค้านที่ ๑ ใช้เขียนอธิบายโยงเส้นจับคู่ชื่อผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภารายหนึ่งไปยังอีกรายชื่อหนึ่ง ซึ่งผู้คัดค้านที่ ๒ เบิกความรับว่าเป็นบุคคลที่ปรากฏอยู่ในภาพถ่ายดังกล่าวจริง ดังนั้น ผู้คัดค้านที่ ๒ เบิกความว่าเมื่อผู้คัดค้านที่ ๒ กล่าวแนะนำตัวต่อที่ประชุมเสร็จก็เดินทางออกจากบ้านไปทันที และเบิกความตอบผู้รับมอบอำนาจผู้ร้องถามว่า ขณะที่ผู้คัดค้านที่ ๒ กล่าวแนะนำตัวต่อที่ประชุมไม่มีการติดกระดาดสีขาวที่หน้าต่างกระจก โดยอ้างทำนองว่า ผู้คัดค้านที่ ๒ ไม่อยู่ในขณะที่ผู้คัดค้านที่ ๑ อธิบายเรื่องวิธีการเลือกสมาชิกวุฒิสภา และไม่รู้เห็นกับการกระทำของผู้คัดค้านที่ ๑ และที่ผู้คัดค้านที่ ๑ เบิกความว่าผู้คัดค้านที่ ๒ เดินทางออกจากบ้านภายหลังแนะนำตัวเสร็จ จึงขัดแย้งกับพยานหลักฐานที่ปรากฏตามภาพถ่ายในเอกสารหมายเลข ร.๑ หน้าที่ ๖๐ โดยผู้คัดค้านที่ ๒ อยู่ในบริเวณที่ประชุมด้วย ซึ่งในขณะนั้น





- ๒๐ -

มีกระดาสีขาวที่ติดไว้ที่หน้าต่างกระจกพร้อมด้วยข้อความที่ผู้คัดค้านที่ ๑ โยงเส้นจับคู่อธิบายต่อที่ประชุม ตามที่ปรากฏในภาพถ่ายเอกสารหมายเลข ร.๑ หน้าที่ ๖๑ และหน้าที่ ๖๒ พยานหลักฐานผู้ร้องจึงรับฟังได้ว่า ผู้คัดค้านที่ ๒ อยู่ด้วยในที่ประชุมขณะที่ผู้คัดค้านที่ ๑ กระทำการอันเป็นความผิดดังที่วินิจฉัยไว้ข้างต้น ดังนั้น ข้อกล่าวอ้างที่ว่า ผู้คัดค้านที่ ๒ ไม่อยู่ด้วยในขณะที่ผู้คัดค้านที่ ๑ พูดคุยจึงไม่สมเหตุสมผล นอกจากนี้ นางประพิช บุญเปี้ยว เบิกความว่า พยานรู้จักและเคยไปที่บ้านของผู้คัดค้านที่ ๒ ในวันเกิดเหตุพยานไปที่บ้านของผู้คัดค้านที่ ๒ เพื่อประชุมเรื่องการเลือกสมาชิกวุฒิสภา และเบิกความตอบทนายผู้คัดค้านทั้งสองขออนุญาตศาลถามว่า ขณะที่พยานอยู่ที่ว่าการอำเภอ ประจันตคาม พยานให้เพื่อนโทรศัพท์ติดต่อผู้คัดค้านที่ ๒ ขอใช้สถานที่ให้ผู้คัดค้านที่ ๑ จัดประชุม ผู้คัดค้านที่ ๒ บอกว่าไม่เป็นไร สอดคล้องกับที่ร้อยตำรวจโทพิสิษฐ์ชลเบิกความว่า พยานเห็นผู้คัดค้านที่ ๒ สั่งให้คนงานย้ายรถออกจากโรงจอดรถเพราะต้องใช้เป็นสถานที่อธิบายวิธีการเลือกสมาชิกวุฒิสภา โดยพยานคาดว่าน่าจะมีผู้ใดผู้หนึ่งขอใช้โรงจอดรถในบ้านของผู้คัดค้านที่ ๒ เป็นสถานที่จัดประชุม พฤติการณ์แสดงให้เห็นว่า ผู้คัดค้านที่ ๒ รับรู้ด้วยในการประชุมดังกล่าวที่ผู้คัดค้านที่ ๒ อ้างว่า ไม่มีส่วนรู้เห็นและไม่ได้อยู่ในขณะที่ผู้คัดค้านที่ ๑ อธิบายเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุฒิสภา เป็นข้ออ้างที่ไม่มีน้ำหนักและขัดแย้งกับพยานหลักฐานที่ได้จากการไต่สวน คดีมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าผู้คัดค้านที่ ๒ รู้เห็นกับการกระทำของผู้คัดค้านที่ ๑ อันเป็นการทุจริตในการเลือก



○ (๓๑ พ.)



- ๒๑ -

อันทำให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับอำเภอ อำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี มิได้เป็นไปได้โดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม จึงให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้คัดค้านทั้งสอง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๒๖ วรรคสาม และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๖๒

พิพากษาให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของนายรหาญ โพธิ์งาม ผู้คัดค้านที่ ๑ และนายเอกชัย เกรียงธนบดี ผู้คัดค้านที่ ๒ เป็นเวลา ๑๐ ปี นับแต่วันที่มีคำพิพากษา.

นายจีระพัฒน์ พันธุ์ทวี

นายปริญญญา สุตรสุวรรณ

นายยงยุทธ แสงรุ่งเรือง

